

Seurattu SDK 541/2022 saakka.

24.4.2015/517

Laki eläimistä saatavista sivutuotteista

Katso tekijänoikeudellinen huomautus [käyttöehdoissa](#).

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EY N:o 1069/2009 (*sivutuoteasetus*) ja muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1069/2009 täytäntöönpanosta sekä neuvoston direktiivin 97/78/EY täytäntöönpanosta tiettyjen näytteiden ja tuotteiden osalta, jotka vapautetaan kyseisen direktiivin mukaisista eläinlääkärintarkastuksista rajatarkastusasemilla annetun komission asetuksen (EU) N:o 142/2011 (*täytäntöönpanoasetus*) täytäntöönpanosta.

2 §

Suhde muihin säädöksiin

Eläintautien leviämisen ehkäisystä säädetään myös eläintautilaissa ([76/2021](#)). ([15.1.2021/78](#)).

Jollei tässä laissa tai sen nojalla toisin säädetä, jätteenpolttolaitoksissa hävitettävien ja kaatopaikalle sijoitettavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden kuljetuksessa ja hävittämisessä noudatetaan, mitä jätelaissa ([646/2011](#)) ja ympäristönsuojelulaissa ([527/2014](#)) säädetään.

Eläinten ruokintaan tarkoitetuista sivutuotteista ja niistä johdetuista tuotteista säädetään myös rehulaissa ([86/2008](#)) sekä lannoitteena ja maan parannusaineena käytettävistä sivutuotteista ja niistä johdetuista tuotteista myös lannoitevalmistelaissa ([539/2006](#)).

Elintarvikehuoneistoista ja niissä harjoitettavasta sivutuotteita ja niistä johdettuja tuotteita koskevasta toiminnasta säädetään myös elintarvikelaissa ([23/2006](#)).

Eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden virallisesta valvonnasta silloin, kun tuotteet tuodaan muusta Euroopan unionin ulkopuolisista valtioista kuin sellaisesta valtiosta, joka Euroopan unionin sisämarkkinoiden toimintaa koskevaa Euroopan unionin lainsäädäntöä sovellettaessa rinnastetaan Euroopan unionin jäsenvaltioon Euroopan unionin ja kyseisen valtion välillä tehdyn sopimuksen perusteella, säädetään

eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetussa laissa (1277/2019).
(19.12.2019/1283).

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *sivutuotteilla* sivutuoteasetuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja eläimistä saatavia sivutuotteita;
- 2) *johdetuilla tuotteilla* sivutuoteasetuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja tuotteita;
- 3) *aineksella* tiettyyn sivutuoteluokkaan kuuluvia sivutuotteita ja niistä johdettuja tuotteita;
- 4) *toimijalla* sivutuoteasetuksen 3 artiklan 11 kohdassa tarkoitettua toimijaa;
- 5) *pitopaikalla* paikkaa, jossa pidetään tai kasvatetaan tuotantoeläimiä, tarhakoiria tai kalansyötiksi tarkoitettuja toukkia;
- 6) *rehusekoittamolla* toimijaa, joka sivutuoteasetuksen 18 artiklan nojalla valmistaa tai käsittelee turkiseläinten ja tarhakoirien ruokintaan tarkoitettua rehua myyntiä, välitystä tai jakelua varten;
- 7) *tilarehustamolla* toimijaa, joka sivutuoteasetuksen 18 artiklan nojalla valmistaa tai käsittelee rehua 6 kohdassa mainittujen eläinten ruokintaan vain samassa eläintenpitopaikassa käytettäväksi;
- 8) *keräyskeskuksella* täytäntöönpanoasetuksen liitteessä I olevassa 53 kohdassa tarkoitettua laitosta, joka myyntiä, välitystä tai jakelua varten kerää tai käsittelee tiettyjä sivutuotteita turkiseläinten, tarhakoirien, eläintarhaeläinten tai kalansyötiksi kasvatettujen toukkien rehun raaka-aineena tai rehuna käytettäväksi;
- 9) *käsittelylaitoksella* täytäntöönpanoasetuksen liitteessä I olevassa 58 kohdassa tarkoitettua laitosta;
- 10) *lemmikkieläinten ruokia valmistavalla laitoksella* täytäntöönpanoasetuksen liitteen I kohdassa 57 tarkoitettua laitosta;
- 11) *biokaasulaitoksella* täytäntöönpanoasetuksen liitteessä I olevassa 52 kohdassa tarkoitettua laitosta;
- 12) *kompostointilaitoksella* täytäntöönpanoasetuksen liitteessä I olevassa 54 kohdassa tarkoitettua laitosta;
- 13) *entisillä eläinperäisillä elintarvikkeilla* sivutuoteasetuksen 10 artiklan f kohdassa tarkoitettuja elintarvikkeita;
- 14) *ruokajätteellä* täytäntöönpanoasetuksen liitteessä I olevassa 22 kohdassa tarkoitettua jäteruokaa;
- 15) *raadolla* kuollutta eläintä;
- 16) *turkiseläimen ruholla* kuollutta turkiseläintä, jolta on poistettu nahka;

- 17) *toimivaltaisella viranomaisella* Elintarviketurvallisuusvirastoa, aluehallintovirastoa tai kunnaneläinlääkärinä sen mukaan, kenen toimivaltaan asia on tässä laissa säädetty kuuluvaksi;
- 18) *elintarvikelain mukaisella valvontaviranomaisella* elintarvikelain 30–32 §:n mukaista viranomaista;
- 19) *elintarvikealan toimijalla* elintarvikelain 6 §:n 11 kohdassa tarkoitettua toimijaa;
- 20) *jäsenvaltiolla* Euroopan unionin jäsenvaltiota sekä valtiota, joka Euroopan unionin sisämarkkinoiden toimintaa koskevaa Euroopan unionin lainsäädäntöä sovellettaessa rinnastetaan Euroopan unionin jäsenvaltioon Euroopan unionin ja kyseisen valtion välillä tehdyn sopimuksen perusteella;
- 21) *tarhakoiralla* koiraa, jota ammattimaisesti pidetään tai kasvatetaan koiratarhalla ja jota ei yleensä pidetä asuintiloissa;
- 22) *nautaeläimellä* kaiken rotuisia kesynautoja, biisoneita ja vesipuhveleita;
- 23) *hevoseläimellä* hevosia, aaseja ja seeproja ja niiden jälkeläisiä;
- 24) *siipikarjalla* sellaisia lintulajeja, joita kasvatetaan tai pidetään yleensä lihan, munien tai muiden tuotteiden tuottamista, riistalintujen luontoon istuttamista taikka edellä mainittujen lintujen tuottamiseen tähtääviä kasvatusohjelmia varten;
- 25) *sikaeläimellä* kesysikarotuja ja tarhattuja villisikarotuja.

4 §

Sivutuotteiden luokitus

Sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden jakamisesta niiden ihmisten ja eläinten terveydelle aiheuttaman riskin vakavuuden mukaan luokkaan 1, 2 tai 3 kuuluviksi aineksiksi säädetään sivutuoteasetuksen 8–10 artiklassa.

2 luku

Sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden käyttö ja tuonti (19.12.2019/1283).

5 §

Sivutuotteiden käyttö ja käyttöä koskevat poikkeukset

Sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden käytöstä sekä käytön rajoituksista säädetään sivutuoteasetuksen 11–14 artiklassa. Käyttöä koskevista poikkeuksista säädetään tässä luvussa.

6 §

Erityiset ruokintatarkoitukset

Sivutuoteasetuksen 13 ja 14 artiklasta poiketen 18 artiklan 1 kohdan a, c, d, e, f ja h alakohdissa tarkoitettujen eläinten ruokintaan saa käyttää mainitun artiklan 1 kohdassa tarkoitettua luokkaan 2 tai 3 kuuluvaa ainesta edellyttäen sen lisäksi, mitä täytäntöönpanoasetuksen liitteen VI luvussa II jaksossa 1 säädetään, että:

- 1) turkiseläinten ja tarhakoirien ruokintaan tarkoitettu luokan 2 tai 3 ainesta sisältävä rehu on valmistettu rekisteröidyssä rehusekoittamossa tai tilarehustamossa;

2) luonnonvaraisten eläinten ruokintaan tarkoitettu luokan 2 aines ei sisällä lääkettä yli sallitun enimmäismäärän siten kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden virallisen valvonnan järjestämistä koskevista erityissäännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 854/2004 liitteessä I olevan II jakson V luvun 1 kohdan i alakohdassa säädetään.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä täytöntöönpanoasetuksen liitteessä VI olevan II luvun 1 jaksossa tarkoitetuissa keräyskeskuksissa ja 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuissa rehusekoittamoissa ja tilarehustamoissa käytettävää rehun raaka-ainetta ja sen käsittelyä sekä käsittelyolosuhteita koskevista vaatimuksista. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä sivutuotteiden käytöstä luonnonvaraisten eläinten ruokinnassa.

7 §

Ruokintaa koskevat kiellot ja rajoitukset

Luonnonvaraisten eläinten ruokintaan ei saa käyttää luokan 2 ainesta sinä aikana ja sillä alueella, jolle metsästyslain (615/1993) mukaan on myönnetty poikkeuslupa karhun pyydystämiseen ja tappamiseen.

Turkiseläinten ruhoja ja ruhonosia ja niistä johdettuja tuotteita saa käyttää vain turkiseläinten ruokintaan. Turkiseläinten lajinsisäisen ruokinnan rajoituksista säädetään täytöntöönpanoasetuksen liitteessä II.

8 §

Eläintarhaeläinten ruokkiminen luokkaan 1 kuuluvalla aineksella

Sen estämättä, mitä sivutuoteasetuksen 12 artiklassa säädetään, kunnaneläinlääkäri voi myöntää rekisteröidylle eläintarhalle luvan käyttää eläintarhan eläimistä peräisin olevaa luokan 1 ainesta eläintarhan eläinten ruokintaan. Luvan myöntämisen edellytyksistä säädetään täytöntöönpanoasetuksen liitteessä VI olevan II luvun 4 jaksossa.

9 §

Sivutuotteiden luovuttaminen lemmikkieläinten ruokintaan

Sen estämättä, mitä sivutuoteasetuksen 14 artiklassa säädetään, elintarvikealan toimija saa luovuttaa myös elintarvikehuoneiston vähittäismyyntitilasta sivutuoteasetuksen 10 artiklan a, e, f, i, j ja m alakohdassa tarkoitettuja luokan 3 sivutuotteita lemmikkieläinten ruokintaan suoraan lopulliselle käyttäjälle edellyttäen, että tuotteet eivät ole olleet kosketuksissa muiden sivutuotteiden kanssa.

10 §

Tiettyä kalanrehua ja tiettyjä kalansyöttejä koskevat vaatimukset

Sen lisäksi, mitä täytöntöönpanoasetuksen liitteessä X olevan III luvun 1 kohdassa säädetään viljeltyjen kalojen ja muiden vesiviljelylajien rehuksi tarkoitettujen sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden vaatimuksista, maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä mainitun luvun 2 kohdassa tarkoitettun aineksen käyttämisestä viljeltyjen kalojen tai vedessä elävien selkärangattomien rehuna tai kalansyöttinä.

11 §

Maidon ja maidosta johdettujen tuotteiden käyttö eläinten ruokintaan

Elintarvikelain nojalla hyväksytty maitoalan laitos saa toimittaa maitoa, maitopohjaisia tuotteita ja maidosta johdettuja tuotteita eläinten ruokintaan täytäntöönpanoasetuksen 21 artiklan 2 kohdan ja liitteessä X olevan II luvun 4 jakson II osan 3 kohdan a tai b alakohdan mukaisesti.

Täytäntöönpanoasetuksen liitteessä X olevan II luvun 4 jakson II osan 3 kohdan b alakohdassa olevassa i kohdassa tarkoitettuja tuotteita vastaanottavan toimijan on ennen ruokintakäytön aloittamista ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle seuraavat tiedot:

- 1) toimijan ja pitopaikan yhteystiedot;
- 2) pitopaikassa eläinten ruokinnassa käytettävät käsitellyt tuotteet;
- 3) maitoalan laitos, joka toimittaa tuotteet pitopaikalle;
- 4) eläinlajit, joiden ruokintaan tuotteita käytetään.

Täytäntöönpanoasetuksen liitteessä X olevan II luvun 4 jakson II osan 3 kohdan b alakohdassa olevassa ii kohdassa tarkoitettuja tuotteita saa käyttää vain sikojen ruokintaan. Ennen ruokintakäytön aloittamista pitopaikasta vastuussa olevan toimijan on ilmoitettava kyseisten tuotteiden käytöstä Elintarviketurvallisuusvirastolle 2 momentin 1–3 kohdassa mainitut tiedot.

Maitoalan laitos, joka vastaanottaa raakamaitoa, raakaheraa tai raakakermaa toisista Euroopan unionin jäsenvaltioista tai Euroopan unionin ulkopuolisista valtioista, ei saa toimittaa kyseisiä tuotteita käsittelemättöminä eikä käsittelemättömien tuotteiden kanssa kosketuksissa olleita tuotteita eläinten ruokintaan.

Maidontuotantotilalta saa luovuttaa ternimaitoa suoraan toiselle eläintenpitäjälle eläinten ruokintaan täytäntöönpanoasetuksen liitteessä X olevan II luvun 4 jakson II osan 4 kohdan mukaisesti.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettujen tuotteiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä sekä 3 momentissa tarkoitettujen tuotteiden käytöstä ruokinnassa.

12 § (19.12.2019/1283)

Tutkimusnäytteitä, diagnostisia näytteitä, kaupallisia näytteitä ja näyttelyesineitä koskevat vaatimukset

Sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden käytöstä tutkimuksellisiin ja muihin erityistarkoituksiin ja tällaisen käytön edellytyksistä säädetään sivutuoteasetuksen 17 artiklan 1 kohdassa.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, luokkaan 1 kuuluvien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden käytöstä on ilmoitettava käyttäjän toimialueen kunnaneläinlääkärille ennen käytön aloittamista. Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvita Ruokaviraston ja Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan käyttöön toimitettaville sivutuotteille ja niistä johdetuille tuotteille.

12 a § (19.12.2019/1283)

Eräiden sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden tuonti